

SSB og statistikkloven

Hva betyr den nye loven om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå for tilgang til offisiell statistikk?

EVALUERINGSKONFERANSEN 2022

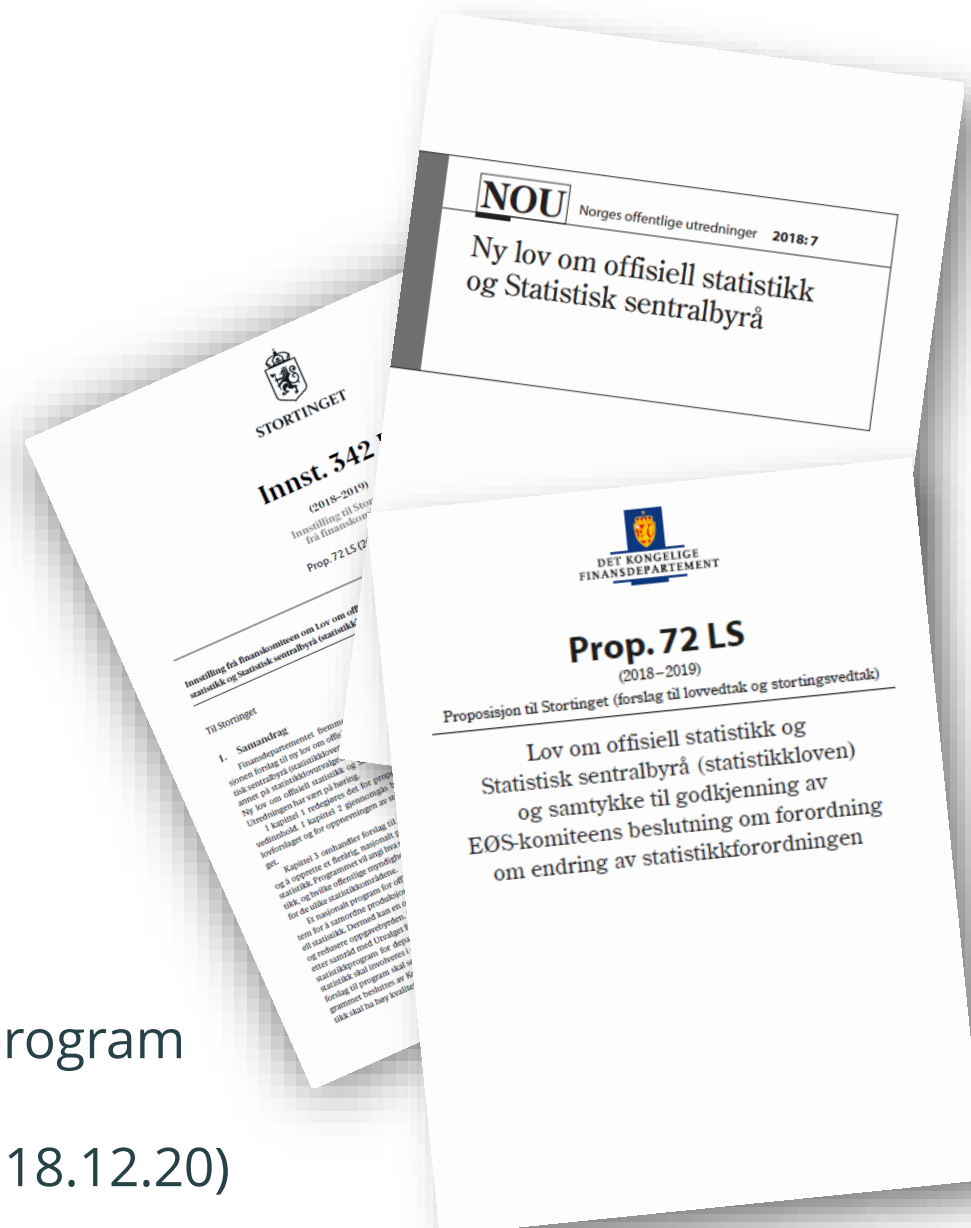
THORLEIV VALEN

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Ny statistikklov

- Europeisk statistikklov (EF 223/2009)
- Peer Review 2014
- NOU 2018:7
- Høring
- Prop. 72 LS
- Innst 342 L
- Vedtatt av Stortinget 21. juni 2019
- I kraft
 - 1.11.19: § 6 (2) utvalg for offisiell statistikk og (3) stat.program
 - 1.1.20: § 19 Rådet
 - 1.1.21 hele loven + programmet (besluttet i statsråd 18.12.20)

Deling av statistikkdata

- [Statistikkbanken](#)

- detaljerte tabeller med tidsserier. Brukeren kan lage egne utvalg av tallene og lagre disse i flere filformater.

- [Åpne data med API](#)

- SSB tilbyr API-er hvor brukeren raskt kan hente ut og integrere SSBs tabelldata med egne systemer.

- [Tabelloppdrag](#)

- Spesialtabeller etter bestilling fra kunde

- [microdata.no](#)

- Gjennom delingstjenesten microdata.no får registrerte brukerne umiddelbar og selvbetjent tilgang til anonyme registerdata fra SSB uten å søke

Deling av mikrodata

Loven gir flere muligheter - formålet avgjør

- «...for bruk til offisiell statistikk» (§ 13)
- «...**for statistiske resultater og analyser**, herunder forskning» (§14)
- «Anonyme opplysninger for fri bruk» (§15)

SSBs ansvar for ledelse og samordning av statistikkproduksjon

The screenshot shows the Statistics Norway website. At the top left is the logo and name 'Statistisk sentralbyrå Statistics Norway'. To the right is a search bar with the text 'Søk'. Below the logo is a navigation menu with links: '> Arbeid, lønn og utdanning', '> Befolkning og bolig', '> Helse og samfunn', '> Miljø og transport', '> Næringsliv og teknologi', and '> Økonomi'. At the top right, there are links for 'Forskning', 'Innrapportering', 'Vi bruker cookies', and 'Englisch'. Below the navigation menu is the breadcrumb 'Forsiden / Nasjonalt program for offisiell statistikk'. The main heading is 'Nasjonalt program for offisiell statistikk'. Below the heading is a paragraph: 'Norge har et nasjonalt statistikkprogram som setter rammene for hvilke områder SSB og andre offentlige myndigheter skal produsere statistikk om. Programmet definerer og avgrenser offisiell statistikk, og dekker økonomiske, demografiske, sosiale og miljørelaterte statistikkområder.' Below this paragraph are four content boxes, each with a title and a description, and a green arrow pointing right. The boxes are: 1. 'Programmets omfang og innhold' with the description 'Norge har et nasjonalt program som definerer og avgrenser offisiell statistikk.' 2. 'Krav til offisiell statistikk' with the description 'All statistikk i statistikkprogrammet må følge felles krav til kvalitet.' 3. 'Utvalget for offisiell statistikk' with the description 'Utvalget skal bidra til å samordne utvikling, utarbeidelse og formidling av offisiell statistikk.' 4. 'Ansvarlige myndigheter' with the description 'I tillegg til SSB er det 10 statlige myndigheter som produserer offisiell statistikk.'

- Fiskeridirektoratet
- Folkehelseinstituttet
- Landbruksdirektoratet
- Miljødirektoratet
- Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV)
- Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom)
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Oljedirektoratet
- Utlendingsdirektoratet (UDI)

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - § 14

statistikkloven

§ 14. *Tilgang til opplysninger for statistiske resultater og analyser*

(1) Statistisk sentralbyrå kan gi tilgang til opplysninger for utarbeiding av statistiske resultater og analyser, herunder forskning, når det ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser.

«statistiske resultater og analyser»:

sammenstilling og bearbeiding / systematisk undersøkelse og vurdering

«forskning»:

Aktiv, grundig og systematisk granskning gjennom bruk av vitenskapelig metodikk for å finne ny viten og øke kunnskapen

Forbudte formål/formål uforenlig med statistikk/analyse:

Administrative, rettslige, skattemessige og kontrollerende formål

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - statistikkforskriften §§ 1-3

- Hvem kan få tilgang?
- Hvilke data?
- Når kan tilgang gis?
- Prinsipper for betaling

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - statistikkforskriften §§ 1-3

Hvem kan få tilgang?

- ✓ Forskningsinstitusjoner (godkjent av NFR, Eurostat, SSB) til forskning, og offentlige myndigheter til statistikk og analyse (*jf statistikkforskriften § 1*)

§ 1. Hvem som kan gis tilgang til opplysninger for statistiske resultater og analyser

(1) Tilgang til opplysninger etter [statistikkloven § 14](#) kan gis til forskningsinstitusjoner for forskningsformål og til følgende organer for utarbeiding av statistiske resultater og analyser:

- statlige organer, fylkeskommuner og kommuner
- Norges Bank
- Riksrevisjonen
- sentrale statistikkmyndigheter i andre land
- internasjonale organisasjoner med grunnlag i folkerettslig avtale.

(2) Med forskningsinstitusjoner menes organisasjoner som er godkjent som forskningsorganisasjon av Forskningsrådet eller EUs statistikkontor, Eurostat. Statistisk sentralbyrå kan godkjenne en organisasjon som forskningsinstitusjon selv om organisasjonen ikke vil kunne godkjennes av Forskningsrådet eller Eurostat.

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - statistikkforskriften §§ 1-3

Hvilke data?

- ✓ Alle data SSB har samlet inn for statistikk- og analyseformål, men
 - ikke helseregisteropplysninger

§ 2. Begrensninger i hvilke opplysninger det kan gis tilgang til og tidspunkt for tilgang

(1) Det kan ikke gis tilgang til opplysninger Statistisk sentralbyrå har innhentet fra registre som har hjemmel i [helseregisterloven](#).

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - statistikkforskriften §§ 1-3

Når kan tilgang gis?

- ✓ Når aktuell statistikk er publisert (når utviklings- og kvalitetssikringsdata er tilrettelagt for tilgang)

§ 2. Begrensninger i hvilke opplysninger det kan gis tilgang til og tidspunkt for tilgang

(1) Det kan ikke gis tilgang til opplysninger Statistisk sentralbyrå har innhentet fra registre som har hjemmel i [helseregisterloven](#).

(2) Det kan ikke gis tilgang til opplysninger som inngår i statistikkgrunnet for offisiell statistikk før statistikken er publisert. Opplysninger som Statistisk sentralbyrå utelukkende har samlet inn for utviklings- eller kvalitetssikringsformål, kan det gis tilgang til når disse er statistisk klargjort og tilrettelagt for tilgang.

Deling for statistiske resultater og analyser, herunder forskning - statistikkforskriften §§ 1-3

Prinsipper for betaling

- ✓ Kostnadsdekning av det enkelte oppdrag (saksbehandling, tilrettelegging og tilgang)

§ 3. *Betaling for tilgang til opplysninger*

Statistisk sentralbyrå kan kreve betaling for tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av opplysninger. Betalingen kan ikke overstige kostnadene ved saksbehandling, tilrettelegging og tilgjengeliggjøring samt oppfølging av den enkelte søknaden.

Noen viktige prinsipper og nyheter

- vurderingstemaet («*ikke til uforholdsmessig ulempe*») og krav om dataminimering/avidentifisering følger direkte av loven
- fra utlånsavtaler til vedtak om tilgang;
sikrer mulighet for klage og totrinns-behandling
- nye regler for slettefrister og taushetserklæringer
- egne retningslinjer for SSB-forskere – sikre likebehandling
(prosedyre avhenger av oppgaver/konkurransesituasjon)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Søknad tilgang til mikrodata
for utarbeiding av statistiske resultater og analyser, herunder forskning.

1. Formål
Tilgang til opplysninger etter statistikkloven § 14 kan gis til forskningsinstitusjoner for forskningsformål, og til offentlige myndigheter og andre definerte organer for utarbeiding av statistiske resultater og analyser.

Bruk av data for ikke-statistiske formål, for eksempel administrative, rettslige eller skattemessige formål, eller til kontroll av statistiske enheter, er forbudt.

Formålet med behandlingen, heretter kalt prosjektet, enten

Forskning (Beskriv forskningsaspektet / hvordan forskningsprosjektet genererer ny kunnskap)
Legg ved forskningsprotokoll eller prosjektbeskrivelse

eller

Statistiske resultater og analyser (Beskriv formålet)
Legg ved prosjektbeskrivelse eller behovs- og formålsbeskrivelse

For begge alternativene over gi en kort beskrivelse av formålet med prosjektet

Retningslinjer for tilgang til data fra SSB

Gyldig fra 1.1.2021

Innhold

Gyldig fra 1.1.2021	1
1. Innledning	2
2. Hva kan data fra SSB brukes til, og hvem kan få tilgang	2
2.1. Hva kan data brukes til	2
2.2. Hvem kan få tilgang	3
2.2.1. Forskningsinstitusjoner	3
2.2.2. Offentlige myndigheter og andre organer	3
3. Data det kan gis tilgang til	3
3.1. Datagrunnlaget for offisiell statistikk	3
3.2. Særskilt om helseopplysninger	5

Retningslinjer for interne forskeres tilgang til data

Gyldig fra 1.1.2021

[Statistikkloven § 17 \(2\)](#) slår fast at Statistisk sentralbyrå skal drive med forskning og analyse. Finansdepartementet har 1.1.2020 fastsatt Retningslinjer for forsknings- og analysevirksomheten i SSB.

Tilgangen til data i SSB for bruk til forskning og analyse er regulert av statistikkloven § 14. Dette gjelder ikke når formålet er metodeforskning og statistikknære analyser. Tilgang til opplysninger for slike formål er regulert av statistikkloven § 17 (1) og § 12 og er ikke dekket av disse retningslinjene.

Disse retningslinjene er utarbeidet med utgangspunkt i statistikkloven § 14 og føringer for tolkningen av bestemmelsen gitt i Prp. 72 LS (2018-2019) punkt 7.2.4.2.

A. Tilgang til data for bruk i forskning og analyse

§ 14 og retningslinjer

Hva betyr "ikke til uforholdsmessig ulempe for noen interesser"?

Momenter;

- personvern hensyn
- kommersielle interesser
- opplysningenes karakter
- grad av identifiserbarhet,
- personkrets
- forsker-/analysegruppe
- varighet
- skillet mellom forskningsinstitusjoner og offentlig myndighet
(garantier dersom ikke-anonyme opplysninger)

§ 14 og retningslinjer

Formaliakontroll

- Behandlingsgrunnlag og supplerende rettsgrunnlag;
 - særlige kategorier personopplysninger (PVF art 9 og pol § 9),
 - «sensitive opplysninger»
 - krimdata (PVF art 11 og pol § 11)
- Samtykke
- Tilgang til direkte identifiserende informasjon
- Deling av data mellom flere institusjoner og data til utlandet

§ 14 og retningslinjer

Vilkår

- Tilfredsstillende informasjonssikkerhet
- Gyldig behandlingsgrunnlag (*PVF*)
- Underlagt taushetsplikt (*statistikkloven § 8*)
- Bare brukes til omsøkt formål, innenfor rammen av vedtak
- Bakvegsindentifisering ikke tillatt
- All output skal være anonymt
ikke mulig direkte/indirekte å identifisere/avsløre opplysning om statistiske enheter
- Data slettes etter bruk

«Anonyme opplysninger for fri bruk» - §15

statistikkloven

§ 15. Anonyme opplysninger for fri bruk

Statistisk sentralbyrå kan gjøre tilgjengelig for andre opplysninger om statistiske enheter formidlet på en slik måte at den statistiske enheten ikke kan identifiseres, verken direkte eller indirekte, når det tas hensyn til alle relevante midler som med rimelighet kan tenkes brukt. Offentleglova gjelder ikke for opplysninger etter bestemmelsen her.

Public Use Files (PUF)

Heeeeeelt kliss anonyme mikrodata-filer kan gjøres tilgjengelig for allmennheten

SSB vurderer selv om / når / hvordan

Bestemmelsen får neppe bred anvendelse

Mest relevant ved internasjonale surveys, hvor anonym datafil (inkl registerdata) kan overlates til tredjepart

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

(Flere) spørsmål?

Takk!

